



Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Keszthely Campus

Gyógy- és fűszernövények Szak

A közösségi mezőgazdálkodás magyarországi helyzete, különös tekintettel a tagok gyógy- és fűszernövény felhasználási szokásaira

Belső konzulens: Dr. Bódis Judit Zsuzsanna
egyetemi docens

Készítette: Gombor Anna Mária
C1HN3E
levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Vadgazdálkodási és
Természetvédelmi Intézet,
Természetvédelmi Biológia
Tanszék

**Keszthely
2023**

Összefoglaló

Egyetemi tanulmányaim alatt élesen kirajzolódott az itt felhalmozódott tudás, és a mostanában egyre terjedő földművelési, növénytermesztési módszerek közötti különbség. Engem már évek óta nagyon érdekelt a talaj megóvása, regenerációja. Ezért is voltam tag egy zöldségközösségben, ahol a környezettudatos, ökológiai növénytermesztés nagyon fontos volt. Ugyanakkor értem azt is, hogy egy rendszert nem lehet egyik napról a másikra megváltoztatni, veszélybe sodorni sok millió ember ételkészítéséhez jutását. Azok a kis közösségek, akikről a záródolgozatom készült, olyanok, mintha mini kísérleti telepek, gazdaságok lennének. Egészséges ételmiszert termelnek, óvják a talajt és a környezetet, mindezt gyakorlatilag „piaci” alapon, a saját megélhetésüket biztosítva. Nagyon tisztellem ezért ezeket az embereket. A másik számomra kedves terület a gyógynövények termesztése, felhasználása. Kicsit olyan ez is mint a mezőgazdaság, meg kell találni az egyensúlyt régi és új között, harmóniába kerülni a természettel és önmagunkkal.

Ezért is választottam ezt a témát, így mindkét területet tudtam vizsgálni, és remélem, hogy egy kis lépéssel talán én is hozzájárulok a fenntartható fejlődéshez.

A közösségi mezőgazdaságokról nagyon kevés szakirodalom elérhető, nagyon kevés a tapasztalat, és az sincs igazán dokumentálva. A legtöbb információ a Tudatos Vásárlók Egyesületénél (TVE) elérhető, de ők inkább a közösségszervezéshez, csatlakozáshoz, nyújtanak információt.

Nem találtam olyan felmérést, ami a gazdák és a tagok között kapcsolatot, az igényeket, a motivációkat méri fel. Ezért lett kettős célja a záródolgozatomnak, egyrészt segíteni szerettem volna akár a jelenlegi, akár a később kezdő gazdáknak, másrészt egy nagyon környezettudatos társadalmi réteg gyógy- és fűszernövény felhasználási szokásait is fel tudtam mérni, ami a gyógynövényágazat dinamikus fejlődése szempontjából hasznos lehet az itt végző, leendő termeszőknek.

Szakirodalmi kutatásaim során megismertem a nemzetközi trendeket, a közösségi gazdálkodás eredetét, motivációit. Feltérképeztem a magyarországi viszonyokat, így jutottam el a TVE-hez, rajtuk keresztül a gazdákhoz. Először velük vettem fel a kapcsolatot, beszélgettem velük, így kiderült, hogy nyitottak a vizsgálatban való részvételre, együttműködésre. Az együttműködésünk része az is, hogy minden gazdának el fogom küldeni a teljes elemzést, illetve a tagjaik visszajelzéseit is. Első körben egy – kérésükre - rövid kérdőívet készítettem, amit a gazdák 65%-a kitöltött. Ez alapján készítettem el a tagoknak szánt kérdőívet, amiben egyrészt a közösséghez való csatlakozásuk motivációit, a felhasználási szokásaikat, azok

változását vizsgáltam, másrészt a gyógy- és fűszernövények iránti igényüket, nyitottságukat mértem fel.

A kérdőívek vizsgálatának legfontosabb eredményei: a környezettudatos magatartás mind a tagoknak és a gazdáknak egyaránt fontos, bár látszik némi eltolódás a tagoknál, ahol nem ez az elsődleges szempont. Az együttműködési lehetőségeket érdemes tovább vizsgálni. A kereslet és a kínálat egymásra hangolásában a kommunikáció erősítése segíthetne, de érdemes átgondolni ennek a megvalósítási lehetőségeit, hiszen a gazdák az idő nagy részében így is túlterheltek.

A tagok jelentős része vásárol zöldséget azon felül, amit a közösségben megtermelnek, ez is egy olyan terület, ahol még lehetne optimalizálni az együttműködést, ezzel együtt a gazdák bevételeit is.

A másik területen, a gyógy- és fűszernövények felhasználási szokásainak vizsgálata alapján egyértelműen kijelenthető, hogy az igény nagyobb, mint amit a gazdák lefednek. Ez a terület szintén érdemes további vizsgálatra, hogy közösségeken belül megtermeszthető-e a többlet igény fedezete, vagy érdemes lehet bevonni hasonló elvek mentén működő gyógy- és fűszernövény termesztőket.